

УДК 368. 97: 379. 85 (477)

**Андрусік О.В., студент 2 курсу гр.ТЗ-7М, ФБСО
Науковий керівник: д.е.н., доц. кафедри туризму та
готельно-ресторанної справи Климчук А.О.
Державний університет «Житомирська політехніка»**

Законодавчі вимоги до туристичного страхування

Законодавче регулювання туристичної діяльності здійснюється відповідно до ст. 16 положень Закону про туризм, згідно з якою під час надання туристичних послуг обов'язковим є страхування туристів (медичне та від нещасного випадку), що забезпечується суб'єктами туристичної діяльності на підставі угод зі страховиками, які мають право на проведення такої діяльності, тобто мають відповідну ліцензію.

Крім того, ст. 9 Закону № 3857 установлено, що з метою створення умов, які гарантують відшкодування громадянину України витрат, пов'язаних із надзвичайними обставинами під час його перебування за кордоном, він має бути застрахований.

Водночас Законом про страхування у переліку обов'язкових видів страхування в Україні (ст. 7) особистого страхування туристів (медичного та від нещасного випадку) не передбачено. У зазначеному переліку є лише страхування відповідальності суб'єктів туристичної діяльності за шкоду, заподіяну життю чи здоров'ю туриста або його майну. Однак за цим видом страхування страхувальником є суб'єкт туристичної діяльності (турагент, туроператор), визначений Законом про туризм.

Залежно від обраних програм страхування страхова компанія забезпечує туристам такі послуги:

- організацію надання невідкладної медичної допомоги (швидкої, амбулаторної, стаціонарної, стоматологічної, пологової);
- транспортування застрахованої особи до медичного закладу або місця постійного проживання;
- організацію проїзду застрахованої особи до України у разі смерті її близьких родичів;
- візит осіб до застрахованого та організацію повернення близьких родичів застрахованої особи до України у разі смерті або тривалої хвороби застрахованої особи за кордоном;
- репатріацію застрахованої особи;
- відшкодування вартості юридичних послуг, послуг адвоката, внесення застави;
- відшкодування вартості послуг, пов'язаних із втратою чи викраденням документів або багажу;
- технічну допомогу в разі ДТП, аварії, крадіжки транспорту, що належить застрахованій особі, надання екстреної допомоги;
- відшкодування вартості придбання предметів першої необхідності у разі пропажі багажу;
- цілодобову інформаційну підтримку та ін.

Слід зазначити, що туристичні агентства часто пропонують «урізани» програми страхування, які включають мінімальні набори послуг, що можуть бути необхідними в разі захворювання або травми. Тобто підхід до ціноутворення та набору страхових послуг у туристичних агентствах менш гнучкий, ніж безпосередньо у страховиків. Згідно із законодавством турист має право відмовитися від полісу, запропонованого туристичною фірмою, та купити його самостійно у страховій компанії. Це регулюється ст. 16 Закону про туризм, якою передбачено, що турист має право самостійно укласти договір з будь-якою страховою компанією, яка має відповідну ліцензію.

Вартість страхового полісу залежить від: країни перебування; мети перебування (активний відпочинок, заняття професійним спортом, робота); віку застрахованої особи; обраної програми страхування; терміну перебування.

Страховий поліс може бути короткостроковим (у якому чітко зазначається кількість днів перебування за кордоном), а також страховики пропонують довгострокові поліси (наприклад, мультиполіс), які дозволяють застрахувати за один раз усі подорожі протягом тривалого часу (півроку, рік). Це дуже зручно для тих, у кого трапляються раптові закордонні відрядження, а часу на оформлення полісу обмаль.

Крім того, під час оформлення страхового полісу особливу увагу туристу слід звертати на такий пункт, як франшиза. Це установлений ціновий поріг, після якого починає діяти страхове відшкодування. Якщо лікування коштує менше цієї суми, то доведеться лікуватися за свій рахунок. [1].

Франшиза буває двох типів - умовна та безумовна.

Умовна франшиза означає, що клієнту повністю оплатять лікування, якщо його вартість перевищила суму франшизи.

Безумовна франшиза - це коли турист у будь-якому випадку змушений буде платити лікарю при кожному зверненні в межах суми франшизи, страхова ж компанія оплатить лише те, що перевищує цю суму.

Витрати на планове лікування або проведення заздалегідь узгоджених операцій за кордоном не підлягають страховій компенсації. Також страховиком не здійснюватимуться виплати у разі хронічних інфекційних та рецидивних захворювань (серцево-судинні, онкологічні, туберкульозні й інші хвороби) та

Секція 6. Туристичний та готельно-ресторанний бізнес: виклики та майбутні можливості

відшкодування витрат на протезування (стоматологічне й офтальмологічне), косметичну або пластичну хірургію.

Крім того, за кордоном поширено дві форми страхового обслуговування туристів: сервісне (асистанс) і компенсаційне.

Асистанс - це особливий вид міжнародного сервісного обслуговування туристів на території страхування з метою надання їм допомоги на місці в межах договору страхування (медичної, медико-технічної, юридичної та ін.). Оскільки через непередбачуваність настання страхових випадків і розмаїття маршрутів закордонних поїздок туристів страхові компанії самі не спроможні забезпечити екстрену допомогу потерпілим, то під час поїздки туристів за кордон вони надають їм увесь комплекс страхових послуг через посередників - закордонних сервісних медичних асистанс-компаній, з якими укладено договори. Сервісне обслуговування не потребує від туриста додаткових грошових витрат. Усі витрати при цьому виді страхування туристів несе страховик. [1, 2].

Компенсаційне страхування - це страхування, яке передбачає оплату страхових випадків у країні тимчасового перебування самими туристами. Як правило, це нескладні випадки захворювання, лікування яких вимагає незначних коштів.

Якщо у разі настання страхового випадку турист самостійно купив потрібні ліки й інші медичні препарати, то для одержання компенсації за страховим полісом йому потрібно протягом 30 днів після повернення з поїздки подати до страхової компанії всі оригінали рахунків, довідок, чеків, що підтверджують витрати. Слід пам'ятати, що будь-яке відшкодування витрат можливе лише за умови, якщо турист має страховий поліс.

У разі виїзду на транспортному засобі за межі України підприємство-страхувальник зобов'язано укласти договір міжнародного обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності «Зелена картка» (ст. 16 Закону № 1961), якщо користування транспортним засобом за межами України потребує обов'язкового страхування цивільної відповідальності.

Список використаних джерел:

1. Бедрик Н.М. Державне регулювання туристичної галузі в умовах подолання кризи. URL: https://tourlib.net/statti_ukr/bedrik.htm (дата звернення 16.04.2022)
2. Чорненька Н.В. Організація туристичної індустрії. Київ, 2017. С. 264.